

atim+

VRTULNÍKÁŘI S NOVÝM VELITELEM

Připraveno ve spolupráci s redakcí A report

 ROZHOVOR

CUKR A BIČ?

„To není můj styl,“ říká nový
velitel vrtulníkové základny
plukovník gšt. Petr Slíva.

22. vrtulníková základna v Náměšti nad Oslavou je součástí Vzdušných sil Armády České republiky. Jejím hlavním úkolem je letecký výcvik na provozovaných typech vrtulníků a jeho všestranné zabezpečení. Kromě toho připravuje a cvičí představené letecké návodčí a generuje síly a prostředky pro nasazení v úkolových uskupeních v České republice i v zahraničních operacích. Zabezpečuje přímou leteckou podporu a činnosti jednotek pozemních a speciálních sil, vzdušnou přepravu, aeromobilní operace, vizuální průzkum či plní úkoly CASEVAC. Významnou roli plní také při humanitárních a záchranných operacích. V současné době prochází základna modernizací, což znamená, že postupně přechází na americké bitevní vrtulníky AH-1Z Viper a víceúčelové stroje UH-1Y Venom. Při této příležitosti bude potřeba vycvičit nové piloty vrtulníků a k tomu je určené nové Simulační centrum H-1.

Velitelem základny byl brigádní generál Rudolf Straka, který ve své funkci skončil 30. června. Zajímalo nás, jak hodnotí své působení na základně a které změny považuje za klíčové. Prozradil nám, které okamžiky byly pro něj nejnáročnější, jak důležitý pro něj byl jeho tým, ale i to, na co se po téměř 38 letech služby v armádě těší nejvíc.

Pane generále, ve funkci velitele 22. základny vrtulníkového letectva jste byl více než pět let. Jak byste zhodnotil vaše dosavadní působení?

Já bych si rozhodně netroufal hodnotit svoji práci samostatně. Funkce velitele je vždy spjata s týmem, který vás podporuje a který vám pomáhá plnit úkoly. A když vezmu zpátky toto období, ve kterém jsem působil, tak i když lidé rotovali a ten tým se měnil, úkoly jsme vždy plnili.

Za vašeho velení prošla základna mnoha změnami. Které považujete za ty klíčové?

Asi nejdůležitější změnou, která proběhla, byla obměna letecké techniky, kdy část vrtulníků, respektive typ Mi-24, byla vyměněna v rámci modernizace za nové americké bitevní vrtulníky AH-1Z Viper a víceúčelové stroje UH-1Y Venom. Samozřejmě dál ve výzbroji zůstávají vrtulníky Mi-171Š. Celou moji leteckou kariéru mě provázely vrtulníky typu Mi-24, a to, že v našich vzdušných silách tento stroj skončil, považuji i za takovou pomyslnou tečku mého působení v českém letectvu.

Které momenty z vašeho pohledu velitele považujete za nejnáročnější?

Určitě nejnáročnější byly okamžiky v období covidu. Celospolečenská atmosféra ve společnosti se zrcadlila i v rámci útvaru. Musela se řešit vládní i resortní nařízení, a vznikaly tak určité systémové záležitosti, které armádu mohly poškodovat. A to bylo nutné operativně řešit. Zde jsem ocenil právě můj tým, protože nastalé situace se musely řešit rychle a samozřejmě s vědomím a odpovědností veškerých dopadů každého rozhodnutí. Další náročnou situací byla pomoc při nedávných povodních v Moravskoslezském kraji, kde jsme měli nasazeno celkem dost vrtulníků pro záchranu

osob v zasažených oblastech. A nesmím zapomenout na naši pomoc při odstraňování katastrof zapříčiněných tornádem. To byly asi pro mne a pro velení základny ty nejnáročnější okamžiky, protože pro část zmiňovaných momentů nejsme primárně cvičeni.

Samozřejmě pro základnu jsou důležité stroje a technika. Ale jak jsou pro vás osobně důležití lidé, kteří na základně slouží?

Lidé jsou vždy na prvním místě. Spolupráce s nimi mě obohacovala a mnohé jsem se od nich i naučil. Nejsou to jen piloti, ale veškerý letecký a technický personál, logistici a mnohé další profese, bez kterých by žádný vrtulník nevzlétl. Takže lidi jsou vždy ti nejdůležitější. Mojí snahou a dá se říct i jedním z úkolů bylo, aby tu pracovali rádi a svým způsobem byli i hrdí na to, že patří do vrtulníkové rodiny.

Co patřilo k vašim prioritám v době, kdy jste přebíral velení na základně v Náměšti nad Oslavou, a kde vy osobně vidíte základnu v budoucnu?

Mojí prioritou vždycky bylo operační použití vrtulníkového letectva a abychom byli na různé operace připraveni. Když porovnám svoji práci velitele základny, ale i třeba velitele křídla, velitele letky anebo i v rámci řadových funkcí, ve kterých jsem působil, tak si myslím, že k tomu posunu došlo. Někdy s nadsázkou říkám, že taktika vrtulníkového letectva se za 40 let nezměnila, protože je daná tím typem stroje, který používáme. Změnily se jen prostředky, které proti nám působí. Změnily se zbraňové systémy a systémy na vrtulnících, které používáme. Takže z pohledu možného taktického použití vrtulníků se nic zásadního nezměnilo. Vždycky jsem viděl priority základny v tom, že jsme podporujícím prvkem, což znamená, že všechny naše hlavní úkoly směřují k podpoře pozemních i speciálních sil.

Technologie a zbraňové systémy jdou neustále kupředu, neustále

se vyvíjejí. Jak tyto skutečnosti zasahují do celkového konceptu výcviku?

My samozřejmě vnímáme nové koncepty a technologie, které se vyvíjejí a jsou používány. Ještě jsme úplně nedosáhli na umělou inteligenci, to určitě ne, ale co se týče systémů, které jsou třeba na nových vrtulnících, jak navigačních, zbraňových a vlastní ochrany, tam došlo k obrovskému posunu. V minulosti bylo pro mě příjemné, že kdekoliv jsme se objevili v rámci mezinárodního působení v rámci Aliance, a nejednalo se jen o piloty, byl to i pozemní personál, vždy jsme byli jako partneři vysoce hodnoceni.

Dneska operační a taktické nasazení vrtulníků není jen o létání jako takovém, ale jde primárně o operační postupy. A v tomto směru jsme naskočili správně do toho vlaku od vstupu do NATO a podařilo se nám držet správné tempo. Takže, sice jsme byli v minulosti na cvičeních i s vrtulníky, které v té době neměly to správné systémové vybavení, ale doháněli jsme to správnými postupy, jejichž procvičení bylo tím hlavním úkolem daného cvičení, i když to bylo pro nás složitější.

V armádě jste sloužil od roku 1987, po studiích jste začínal jako pilot bitevního vrtulníku Mi-24 a působil jste i v zahraničních misích, v roce 2004 v Sarajevu

a Bosně a Hercegovině, později v Afghánistánu. Jak vzpomínáte na tuto část své vojenské kariéry a byla nějaká mise, která vám utkvěla v paměti?

Každá mise byla jiná a jako zkušenost byla každá i cenná. První nasazení bylo v Bosně a Hercegovině v misi SFOR, kde jsem působil jako náčelník vzdušných operací. Naprosto neocenitelná byla pracovní dlouhodobá zkušenost v mezinárodním štábu. Jako druhý fakt bylo nasazení v zemi, která byla postižena válkou. Viděl jsem vypálené domy, krásné lesy, podobné těm u nás, ale obehnané páskou, kam se několik generací nikdo nepodívá, protože celá oblast je zamínovaná a nikdo netuší, kde miny jsou. Afghánistán byl zase více o poradní a mentorské činnosti. Tam budu vždycky vzpomínat na vztahy s afghánskými piloty, se kterými jsme spolupracovali, a i na zemi jako takovou, která byla svým způsobem také krásná, ale se všemi důsledky postižení dlouhodobou válkou.

Co vy osobně považujete za takovou tečku na pozici velitele základny, co vám tato funkce dala a s jakými pocity odcházíte?

Z pozice velitele základny odcházím jednoznačně jen s dobrými pocity. Ale i s tím, že jsem tu tzv. káru posunul malinko dál. Na mých nástupcích potom je, aby to zase takhle

posouvali a zdokonalovali schopnosti základny. Určitě odcházím s dobrým pocitem i z armády, protože i když věci nedokončíte, víte, že jste je posunuli správným směrem. Určitě budu vždycky vzpomínat na kolektiv a tým lidí, protože spolupráce s nimi byla perfektní. Byli to lidé, kteří za mnou stáli, podporovali mě, takzvaně mi kryli záda, a s tímto týmem se potom dělají správná rozhodnutí a ty úkoly se plní.

A co mi ta funkce dala? Jednoznačně větší rozhled. Na všech předchozích pozicích jsem byl spíš typ člověka zaměřeného na operační použití vrtulníkového letectva. Doufal jsem, že to bude stejné i z pozice velitele základny. Ale pak začnete řešit i jiné záležitosti, od dravců až po složité nenadálé úkoly základny. A v tom právě vidím ten přínos, cenné zkušenosti, které získáváte téměř za pochodu. Co považuji za obrovskou osobní zkušenost, to je spolupráce s civilním sektorem. Propojení a nastavení spolupráce s dalšími složkami, ať už integrovaného záchranného systému, ostatními resorty nebo se zástupci kraje, se plně projeví při mimořádných situacích, kde jasné nastavení a sladění postupů všech zúčastněných zajistí rychlou, účinnou a efektivní pomoc. Proto velkou pozornost věnujeme právě společnému výcviku s integrovaným záchranným systémem a simulujeme reálné situace, které mohou nastat v rámci mimořádných situací.

Když se nyní ohlédnete, s těmi zkušenostmi, které máte, jaké předpoklady by měl mít nastupující velitel? Je něco, co byste mu v jeho začátku poradil?

Není špatný nebo dobrý velitel. Každý má svůj přístup, svou představu a vizi. A tak to má být. Já tím, že jsem cítil u podřízených podporu, a vědomí, že budeme táhnout za jeden provaz, jsem se snažil být vždy transparentní, a buď napřímo nebo cestou velitelů i vysvětlovat svá rozhodnutí. Pro mě byla velmi důležitá zpětná vazba od mých podřízených. Ceníl jsem si, že se mi nebáli říct svůj názor, třeba i jiný, ale to právě vede ke konstruktivnímu a efektivnímu výsledku. To konečné rozhodnutí je ale vždy na veliteli, a s tím jde také ruka v ruce i to, že za ta rozhodnutí bere na sebe i odpovědnost. A nebát se odpovědnosti považuji za jednu důležitou součást této funkce. A když vezmu zpátky celou svou vojenskou kariéru, tak vidím, že se jednotlivé generace mění. A u té mladší generace vidím a považuji to za správné, že je důležité se věnovat rodině. Pokud máte v pohodě rodinné zázemí, jste v pohodě i v náročné službě, protože se vracíte do rodinné pohody.

Jak je pro vás osobně důležitá právě rodina a nedostávala právě vzhledem k vaší velitelské funkci na frak?

Moje generace, dnes říkám – bohužel, byla vychována jinak. Prvořadě bylo zvládání pracovních povinností, i za tu cenu, že rodina se dostávala na druhou kolej. Ale to je právě to, co jsem se naučil od té nastupující generace, že rodina je ten pevný bod, který vás drží nad vodou, a máte se kam vracet. Musíte se jí ale věnovat, být v obraze a vědět, co se v rodině děje a jaké problémy, ale i radosti se v ní řeší. Ale důležité je, že se na vás může rodina spolehnout. A já jsem vděčný své rodině, díky které jsem mohl v armádě fungovat s plným nasazením, i když to nebylo vždy jednoduché.

Pomyslné žezlo předal generál Rudolf Straka svému nástupci, kterým se 1. července 2025 stal plukovník gšt. Petr Sliva, dosavadní zástupce velitele – velitel křídla. Ten nám prozradil, jaké jsou jeho priority, s čím jako nový velitel přichází, ale i to, jaké úkoly a cíle čekají základnu v budoucnu nebo jak cenné pro něj bylo nasazení v zahraničních misích.

Co pro vás osobně znamená v rámci vojenské kariéry převzetí velení základny?

V prvé řadě je to pro mě velká čest, ale zároveň i velký závazek a profesní výzva. Budu mít příležitost vykonat spoustu pozitivních změn, a přispět tím k dalšímu rozvoji základny a jejích schopností. Určitě mám v úmyslu navazovat na dosavadní směr, kterým se základna v rámci přezbrojení a modernizace vydala. Současně se také velmi těším na spolupráci s novým týmem.

V rámci vaší profesní kariéry vás čekalo přeškolení na víceúčelový vrtulník Mi-171Š. Jaké bylo loučení s legendárním Mi-24?

Čtyřřadvacítka byla moje srdeční záležitost. Byl to silný, ikonický vrtulník, který zároveň prezentoval silné vrtulníkové letectvo. Čas ale přináší změny a čtyřřadvacítka již nesplňovala požadavky kladené na moderní techniku. V současnosti se přeškolují na vrtulník Mi-171Š. To je vrtulník, který má budoucnost, zejména pak jeho modernizovaná verze.

Funkce velitele základny přináší nejen postup v kariérním žebříčku, ale zároveň přichází i spousta nových povinností

a úkolů. Co to ve skutečnosti pro vás znamená?

Jednoznačně si uvědomuji zodpovědnost, kterou s touto funkcí přijímám. A to nejen směrem k podřízeným, ale zároveň i k nadřízeným. Je to zároveň spojeno s odpovědností nejen k veřejnosti, ale i k mé rodině. Rodina si uvědomuje, že budu mít více práce a budu méně doma. Ale vím, že v tomto směru v ní mám velkou podporu a na přicházející změnu se těším. Rodina vojáka je od začátku jeho kariéry na tuto skutečnost připravována. Mám za sebou čtyři zahraniční mise, spoustu různých kurzů, a tím pádem více času stráveného mimo rodinný kruh. Ale bez této podpory by to nešlo. Doma jsme tým, který stojí za mnou. A jsou hrdí na to, co dělám, a to je pro mě obrovská motivace.

Vím, že je to velký úkol, ale také to, že na to nejsem sám. Proto se těším na spolupráci s týmem lidí, na které se lze za všech okolností spolehnout. Týmová práce je alfou a omegou v práci velitele. Společně jsme všichni silnější, a to platí jak v rámci Aliance, tak při práci na základně. To je aplikovatelné i v rodině a v soukromém životě. Bez podpory dobrého a spolehlivého týmu to zkrátka nejde.

Máte už svou představu, s čím před své lidi předstoupíte? Máte už nějakou vizi, kam bude základna pod vaším velením směřovat?

Osobně nejsem příznivcem metody cukru a biče. Umím být přísný, kdy to vyžaduje situace, ale zároveň chci být i spravedlivý. To jsem si již vyzkoušel jako velitel křídla, zkušenosti s řízením lidí tedy mám. Chci, aby každý zaměstnanec na útvaru věděl, že má před sebou perspektivu, aby mu práce dávala smysl a těšil se do ní. Jsem zastáncem týmové práce, kde se táhne za jeden provaz stejným směrem. A tím je neustálé zlepšování schopností naší základny.

Máte už představu o případných změnách? Jaké jsou vůbec vaše priority?

Samozřejmě představu mám, navazuji na práci předchozího velitele, zejména se to týká zavádění nové techniky systému H-1. Ale nebojím se přinášet i něco nového. Určitě nastanou změny jak v oblasti personální, tak v rámci komunikace. Ale revoluci dělat nehodlám. Chci být transparentním a čitelným velitelem pro své podřízené, kteří budou vědět, co ode mě mohou očekávat a co očekávám já od nich. Takže nastavení jasných řídicích procesů považuji hned na začátku za prvořadé.

Na základně se v poslední době změnilo hodně. Zejména se to týká právě zavádění nových strojů. Jsou nějaké výzvy

a úkoly, které čekají už na vás jako nového velitele?

Určitě. A nejenom pro naši základnu. Pro celou armádu je obrovskou výzvou zrychlující se technologický pokrok. A ten se nevyhne ani naší základně. Znamená to schopnost zavádět jak novou techniku, tak i taktiku. To bude velmi důležitý úkol, na který se ovšem těším. Zavádění nových vrtulníků H-1 s sebou přináší zároveň i zavádění opatření proti dronům. V tomto směru se zde odráží i zkušenosti z Ukrajiny, což se ale týká celé armády. V rámci nové taktiky se však zaměřujeme i na zkušenosti z dalších konfliktů. Tyto zkušenosti z reálného boje jsou pro nás velmi cenné, neboť se nás mohou bezprostředně týkat. S tím samozřejmě souvisí i velké investice do infrastruktury, posílení úlohy logistiky a ochrany letišť. A do toho se bude muset zapojit téměř každý jednotlivý voják naší základny.

Jak souvisí tyto modernizační změny s lidským potenciálem?

Přechod na novou techniku neznamená, že ta bude již fungovat nezávisle na lidském faktoru a nebudou ji obsluhovat lidé. Je nezbytné proto investovat nejen do nákupu a vývoje moderních technologií, ale i náboru, výchovy, vzdělávání a výcviku odborníků. Lidský potenciál je to nejcennější, co armáda má. Můžete mít nejmodernější techniku, ale pokud za ní nebudou stát kvalifikovaní lidé, je vám k ničemu. V tomto vidím velký potenciál k tomu, aby každý voják viděl ve své profesi perspektivu, a já udělám maximum pro to, aby se tu každý cítil dobře a věděl, že to, co dělá, má smysl. To by ho mělo motivovat k lepším

výkonům i k personálnímu a kariérnímu růstu. Seznámení se s nejnovějšími technologiemi a nabídku dalšího vzdělávání považuji za jednu z možností, jak nabídnout mladým lidem profesní i osobní růst, zkrátka jistoty, které jsou důležité.

Sám jste prozradil, že jste působil už na několika zahraničních misích. Jak tyto zkušenosti byly pro vás cenné a promítnou se některé i do vaší současné funkce?

Působení v zahraničí je nenahraditelné. Proto se také budu snažit umožnit vždy svým lidem účast v zahraničních misích. Mám za sebou jednu misi v Kosovu a tři v Afghánistánu. Velmi si cením také studia na Royal College of Defence Studies, kde jsem měl možnost se svými lektory a spolužáky diskutovat témata spojená s bezpečností, stabilitou a prosperitou. To bylo neocenitelné, protože z těch patnácti států z různých částí světa, ze kterých byli účastníci studia, měl každý svůj pohled na danou věc. Každý měl jinou kulturu, tradice, historické zkušenosti, tedy i jiné priority. A tyto názory a zkušenosti jsou pak cenné a důležité jak pro spolupráci v rámci NATO, tak i v rámci mezinárodních cvičení. Naše základna se pravidelně podílí na organizaci mezinárodních cvičení se vzdušnými silami ostatních států, a to nám pomáhá zlepšovat interoperabilitu a spolupráci s našimi aliančními partnery.

Nebudeme si nalhávat, že tato funkce nebude náročná. Budou se plnit i úkoly, které nebudou

úplně jednoduché, a to bude přinášet i stresové okamžiky. I na tuto skutečnost jste připraven? Jak vůbec dokážete relaxovat a tzv. vypnout?

Stres odbourávám většinou prací, sportem i relaxací. Práce na zahradě vám dokonale vyčistí hlavu, fyzická práce dělá divy. Ale mám rád chvíle s rodinou při cyklistice a turistice anebo jen tak, když jsme všichni spolu nebo s přáteli na rybách – to je dokonalý tichý relax. Duševní hygienu považuji za velmi důležitou. Zkrátka vypnout. Je to důležité pro to, aby se rychle načerpala síla a člověk měl čistou hlavu. Jsem si vědom, že tyto situace mohou přijít a určitě přijdou. Ale i s tím do toho jdu. A říkám, že naplno.

Text: Jana Deckerová a Lucie Růžková,
foto: Jan Kouba a Jana Deckerová